

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvöm-
 dáján és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Trefort miniszter rendelete.

Bámulatos az a tevékenység, melyet őszt kultuszminiszterünk naponkint kifejti; bámulatos az a munkaerő, munkakedv, melylyel a közélet úgyszólván minden kérdését megvitatta. Ipar, kereskedelem, művészet, tudomány stb. hozzájárulva, természetesen első sorban saját tárcáját, mind oly terek, a melyeken ő egy-egy kezdeményező eszme, egy éles gondolat által részint újításokra, részint a meglevő szükségzerű módosításaira tör.

Legnagyobb érdemei természetesen azon a téren vannak, a melyen jelenleg is működik: a vallás- és közoktatásügy terén.

És a nemzet hálás is érte.

Nemrég majdnem egyhangúlag oly tisztségre emelte, mely egyike Magyarországon a legkiválóbbaknak, melynek vezetése, hogy a nemzet méltóságának s tudományos haladásának megfelelően, teremtő észt igényel vezetőül. Akadémiai elnökségét értjük.

Trefort közelített legkimagaslóbb alakja.

S amily sok érdeme van az állam és egyház közötti béke létrehozását, illetve fentartását illetőleg: ugyanannyit tett az alsó-, a középiskolai s az egyetemi oktatás körül.

Legutóbbi rendelete is, melyről szó van, magán hordja azt a határozottság jellegét, mely kell, hogy mindazon esetekben, melyekben a magyar államérdekről van szó, érvényesüljön és pedig teljes mérvben.

Ahhoz szó nem fér, hogy Trefort e rendelete az 1879. évi 18. t. c. alapján áll, valamint ahhoz sem, hogy itt, midőn általános nemzeti létkérdésről van szó, úgy hangjának határozottsága mind világos s érthető volta méltán megfélel azon komoly ügynek, melynek érdekében hozott.

A magyar nemzet hódíthat, haladhat, szellemi s anyagi téren, de igazán magyar csak úgy lehet, ha nyelvében is az lesz.

S hol kell arra törekednünk, hogy e cél elérjék?

Mellőzve azt, hogy a helyes kisdedóvodai rendszer megvetheti a haza jövőndő magyar polgárainak a magyar nyelvben való jártasságát, utalok arra, hogy mindaz, ami e téren egyenesen a középiskolák vagy pláne az egyetemek útján akar elérni, az vajmi kevés.

Az a rendszer, mely a középiskolák útján akarja a magyar nyelvet a gyermekek természetébe vésní, elhibázott.

Különbö nem is erről van szó.

Az már rég megvitatott kérdés, hogy a népközlői oktatástól függ minden; függ az, hogy mily mérvben megy vérebé a gyermeknek az a nyelv, mely hazája nyelve; függ az, hogy hazája nyelvét elsajátítva, hogy fogja szülőföldjét szeretni s lesz-e annak méltó polgára.

Igy fogva fel a dolgot, az a fontosság, mely különösen a magyar nyelv általános nemcsak ismeretét, hanem tudását is illeti s így ezzel kapcsolatban az a roppant hatalom, mely ezen nyelv tudását s művelését közvetítő testület kezében van — könnyen kimagyarázható.

S ettől el nem választható az, hogy mindazon férfiak, kiknek ekként a magyar érdekek előharcosaiként kell jelentkezniök, tudományosan szakképzett, de mindenek felett igazán magyar emberek legyenek.

Ezzel szemben megszűnik minden.

Ezzel szemben hátrálnia kell mindenkinek s mindennek.

Sokkal több előrelátást s a viszonyoknak megfelelő megfontolást igénylő feladatnak tartjuk az ebbeli intézkedést semhogy a fennebbi elvből azt következtetnénk, hogy hát itt most egyszerűre mindennek magyarnak kell lenni.

Sőt ellenkezőleg.

Oly poliglott állam mint mi vagyunk nem követhet más nemzetiségi elvet helyesen mint: minden érdek lépjen háttérbe az állami érdek előtt s ezen belül fejtse ki a lehető legnagyobb tevékenységet saját specialis célja előmozdítására.

Szóval, békésen összeegyeztetni az összerdeket a nemzetiségi érdekekkel s ahol ez nem lehetséges, minden áron diadalra kell juttatni az elsőt.

S hol van határa az állami érdekeknek?

Arra abszolút feleletet adni nem lehet.

A jelen esetben a magyar állam megköveteli mindazon közegétől, melyet a nemzeti érdek előharcosává kent, hogy a magyar nyelvet bírja s taníthassa s hogy mindazon intézetekben, melyekben a magyar állam polgárai neveltetnek, a magyar nyelv kötelezőleg tanítassék; s mindazon tanítók, kik a magyar nyelv tanítására képtelenek — esetleges igen nyomartékos körülmények tekintetbe vételével, ezek azonban döntök semmi esetre sem lehetnek — eltávolíttassanak.

S ki vehetné rossz néven ezt a magyar államtól, ki vehetné ezt zokon, mikor nyilvánvaló, hogy ez a lehető legméltányosabb alap, melyet csak képzelní lehet.

Németország Lengyelország ismert részének anektálásakor egy két paragrafusos törvényt alkotott a német nyelv kötelező államnyelvvé tételét illetőleg.

Mi így nem teszünk, nem is tehetünk.

Amit azonban az 1879. évi t. c. rendel, azt méltán megkövetelhetjük.

Trefort rendelete e törvény némely időhöz kötött határozatainak végrehajtásáról szól, mert a határidő lejárt. S mi örömmel üdvözljük a kultuszminisztert e rendeletnek mind tartalmáért, mind határozott, e célnak megfelelő hangjárta.

Nekünk Bácskában — örömmel konstatáljuk — lehetetlen ki nem nyilvánítanunk, hogy aránylag sok panaszra okunk nincs, mindannak dacára azt is ki kell jelentenünk, hogy e részben nincs még annyi téve, hogy a rendelet reánk is ne szólna.

Neveket nem említünk, de úgy hisszük, hogy nem is kell, mert ott, ahol az 1879. évi 18. t. c. parancsai nincsenek végrehajtva, a most lejárt határidő folytán első teendő az lesz, hogy a miniszteri rendelet pontosan foganatosíttassék. Az alább közölt rendelet e tekintetben megadja a részletes utasításokat.

Baloghy Ernő.

A megyei értelmiséghez.

Itt vannak azok a napok, melyeken a rendezett iskolákkal bíró községek is megtartják az évi ezkeneket.

Máskor volt alkalmunk fejtegetni komoly szükségességét annak, miért kell vagy legalább kellene, hogy a falu kaputos emberei érdeklődést mutassanak a népoktatás eredményei iránt. Mert, uraim! miután a kultúra nem anyagi valami, tehát nem is lehet rögtön és marokra foghatólag megérezni annak áldásait: azért egyetlen módja az iskola megkedveltetésének és becsületben tartásának az, hogy a kik annak jótékony befolyásában részesültek, azok pártolások példájával az iskola iránti becsülés érzetét az alsóbb néposztályokban is felebbresztetni, illetőleg növelni vagy meggyökereztetni iparkodjanak.

Különösen is ajánlható az ezkenek meglátogatása a vegyes ajkú községek honorációjainak, még pedig kölcsönösen. Jól fog esni annak a szerb vagy német fiúkkal vesződő tanítónak, ha látja, hogy a másik vallás és nyelv híve, mint a község előkelője, érdeklődést mutat az ő sok fáradsággal és önmegtartóztatással létesített eredményei iránt. Maguk a tanítók, a mennyiben hivatalos kötelek összeférhetlenné nem teszi, önmeret és gyarapodás céljából is érdemesnek találhatják eljárni egymás vizsgálá-

taira. Hiszen akárhányszor megtörtént már, hogy egy-egy tanterfű a másiknak helyeseltető módszerét látván, a magáét egészen megváltoztatta.

A szülőket e részben nem is annyira buzdítani, mint inkább gyermekeik jövője iránti kötelességre figyelmeztetni szükséges. Ezt azonban az ő kezükbe keveset forgó lapnál bizonynyára sokkal biztosabban és hatékonyabban elvégzendik a községek buzgó lelkeszei és előjárói.

Maga a község képvisellete, mint erkölcsi testület, szintén tegye meg a magáét. Ne csak járjanak el a képviselők egyik-másik ekzamenre, hanem szavazzanak meg a község pénztárához mérten többet vagy kevesebbet jutalmakra. Hiába való pedagógiai álláspont az, mely a jutalmaknak káros visszahatását, például irigykedést s kapzsiságot igyekszik vitatni. Mióta a világ áll, mindig úgy volt s ugy is lesz, hogy a jó megjutalmazatik. És e jutalmakat okos emberek tanácsa szerint válogassák össze. Ne legyen az semmi esetre pénz. Korunk ugy is túlságos anyagelvű s szükségtelen már a serdülő gyermekbe bepréselési azt a tudatot, hogy a világon minden pénzért történik s csak az a jó, a miért fizetnek.

Legyenek az ilyen ajándékok hasznos könyvek. Kivált olyanok, melyek tartalmi becsüknél fogva tanulságosan mulattatók és nem egyhamar évülnek el.

Népünk ugy is fázik a könyvektől s azok olvasását nem igen kap, még akkor se, ha a saját léteérdekeit tárgyalják. Ellenben tapasztalati tény, hogy a nép a könyvet, ha egyszer meg van, megbecsüli és legalább az unalom óráiban olvasgatja.

Kitünően beválnék ily ajándékkönyvül Fridrik Tamás adai tanítónak »Bács-Bodrogh megye leírása« című munkája, mely a mellett, hogy tanulságos és helyérdekű, még irálva könnyűségénél és hézagpótló tartalmánál fogva is ajánlatos. A hozzá csatolt mappán apa és fiú egyaránt elturkál a hosszú téli esték mécsese mellett s nagyon valószínű, hogy ez úton vérbé mászik sok olyan szükséges helyismeret, melynek hiánya népünknel oly sajnosan érezhető. Mert műveletlenebb köznép, mint a bácskai, sok akad széles e haza megyéiben; de a saját földje és környéke felőli földrajzi tájékozottságban hátrább már nem lehet egy se.

Hírek.

Sándor Béla főispán úr ömeltósága a megüritült árvaszéki ülnöki állásra Sztrilich Mihály ügyvéd urat helyettes árvaszéki ülnöknek kinevezni kegyeskedett.

Schmausz Endre, Bács-Bodrogh t. e. vármegyék alispánja, Tripolszky Gyula és Sztankovits Miklós kir. főmérnökökkel, ma, azaz f. hó 19-én a Tisza vidékére utazott, hogy a szabadka-zenta-öbencei vasút építés ügyében, a közvetlenül érdekelt községekben szükségait előértekezleteken, a jó ügy érdekében személyesen részt vehessen és ennek megtörténtével, az említett vasútépítés ügyében szükséges további intézkedéseknél közreműködéssel, Szabadka szab. kir. és Zenta r. t. város, továbbá Ada, Moboly, Petrovosszellő, Öbecse, Ökanizsa és Csantavér községek részéről kijelölt teljhatalmú megbízottakkal Zeután, folyó hó 22-én nagy érdekeltségi tárgyalást is megtartsa, melyen a nevezett vasútvonal irányának végleges megállapítása, esetleg szintén eszközöltetni és ezentelül ugy a kérdéses vasút építésére vonatkozó végrehajtó választmány megalakulása, mint egyéb fontos kérdés is tárgyalatni fog. Öszintén kívánjuk, hogy megyénk fáradhatatlan és minden igaz ügyet előmozdítani törekvő alispánja ezen iránybani fáradozását is minél előbb teljes siker koronázza.

A folyó év június hó 20-án a helyben állomásozó cs. kir. br. Döpfner nevet viselő 23-ik sz. gyalogezred és a magy. kir. honvédszázalaj altisztjei által a »Sikkara« erdőben rendezendő erdei mulatságra mindazok, kik netán tévedésből meghívót nem nyertek, de arra igényt támasztanak, kéretnek, miszerint azok elnyerése végett a rendezőséghez forduljanak.

Szuzits Mladen 11427 frtra becsült ingatlanai szept. hó 2-án Titelen, — Czilezer Márk 2612 frtra becsült ingatlanai augusztus hó 17-én Kulán elárvereztetnek.

Jakobtsics Jani a budapesti számvizsgáló bizottság előtt e hó folytán a számvevői vizsgát jó eredménnyel letette.

A bajai járásbíró épületének kitoldására július hó 5-én Baján a járásbírósnál versenytárgyalás fog tartatni. Közelebbi feltételek nevezett járásbírósnál, valamint a zombori kir. építészeti hivatalnál betekinthetők. Az összes munkálatok előirányzati összege 8118 frt 30 kr. Letendő bantpénz: 800 frt. Az előirányzott építkezés legkésőbb 1886. január 30-ig befejezendő; előnyben részesítettén azon versenyző, ki az építkezésnek még a jelen év folyamán alatt, kifogástalan módon leendő teljes elkészítésére vállalkozik.

Hódságh községében az italmérés joga haszonbérbe vehető.

A folyó év június hó 14-én Baján tartott lótenyésztési díj kiosztásánál Szabó Ferenc Csantavér község érdemes bírja és e megye bizottsági tagja, szoposcsikóval bemutatott anyakancájáért az első díjat 12 db arannyal nyerte el. Ez már a 4-ik eset, hogy jutalmazva lón. — Kuriozum gyanánt megemlíthjük még, miszerint ez év folytán egyik birkája három ellett.

Arányi Dezső jól szervezett szintársulata f. évi június 13-án kezdte meg működését Palánkán. Az első két előadás (a „Nőemancipáció” és „Az árendás zsidó”) kitűnően sikerült s különösen Pósfai Ella, valamint Arányi Dezső nyerték meg a közönség tetszését.

Kocsis György 1558 frtra b. ingatl. aug. 11. Kis-Hegyesen elárvereztetnek.

Andresz Sándor szabadkai illetőségű ugyanottani lakos vezétknevének „Andrási”-ra kért átválttatása belügyminiszeri rendelettel megengedtetett.

A zombori állami főgymnasium tanulóit mint egy 50-en e hó végén utaznak el Radics György igazgató és néhány tanár vezetése mellett megtekinteni az országos kiállításra és a főváros nevezetességeit.

A tiszaföldvári ipartestület kebelében létesített békéltető bizottság alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátottak.

Közelelvén az iskolai év vége, az orsz. gazdasági egyesület iskola-takarékpénztári szakosztálya felhívást intézett mindazokhoz a tanítókhöz, kik hazánkban iskola-takarékpénztárakat kezelnek, hogy a takarékpénztár az évi eredményét a szakosztály elnökségével levélben vagy levelező lapon minél előbb tudassák oly módon, hogy a következő 10 kérdésre feleljenek: Mi az iskola neve és jellege? Hány tanuló jár az illető osztályba? Hányan takarékoskodnak? Mennyi a megtakarított összeg? Ki vagy kik a kezelők? Röviden, mily erkölcsi hatást gyakorolt az intézmény a gyermekekre és a szülőkre? A kivett pénz mire fordítatik rendszeren? Hol kamatozik a betett pénz? Mikor kezdett az illető iskola takarékpénztárt kezelni? Milyen gyakran gyakoroltatik az ellenőrzés? A takarékpénztári évet tanácsos június hó közepén zárni, mielőtt a betétek nagyobb része kivételre, mert csak így felel meg a kívánt statisztikai adatoknak. Végül tudatja a szakosztály, hogy valószínűleg nem sokára életbe fognak lépni a posta-takarékpénztárak, ami által nagyon meg lesz könnyítve a megtakarított pénzek elhelyezése.

Felhívás. Magyarország tanítóegyesületeihez és testületeihez! Az 1878. évben tartott III. egyetemes tanítógyűlés végrehajtó-bizottsága, f. évi május 24-én püsköd vasárnapján tartott közgyűlésen határozati lag kimondotta, hogy ez évi augusztus 20-án, Szent-István napján, végrehajtó bizottsági nagy gyűlést tart Budapesten. Részt vehet-e nagygyűlésben s tanácskozási joggal is élhet Magyarország bármely tanítója, szavazati joga azonban — az egyetemes tanítógyűlési határozata értelmében — a bizottság központi tagjain kívül csak a tanítóegyesületek (testületek) képviselőinek lesz. A gyűlés napirendjére következő tárgyak tűzettek ki: 1. A tanítói nyúdíj-törvény revíziójának kérdése. 2. A tanítók ötödéves korpótlékának ügye. 3. Az „Eötvös-alap” és a „Tanítók árvaházának” gyámolítása. 4. Felolvasás az iskolai és közegészségügy köréből. A két utolsó tárgy előleges munkálatot a tanítóegyesületek (testületek) részéről nem kíván, minthogy az „Eötvös-alap” és „Tanítók árvaházának” ügye a tanítók óhajának megfelelőleg már rendezve van; az egészségügy tárgyában tartandó felolvasásokról pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog gondoskodni. Csupán a tanítói nyúdíj-törvény és a tanítók ötödéves korpótléka tárgyában kérjük a hazai tanító egyesületek (testületek) véleményét. Bizalommal hívjuk fel tehát hazánk összes tanítóegyesületeit, vitassák meg a fentebb közölt két első kérdés akár köz- akár választmányi gyűléseiken; hozott határozataikat foglalják írásba, s küldjék azt be legkésőbb f. évi aug. hó 10-ig alulírt elnökhöz (Budapest VI. ker. Bajnok utcai iskola.) Válaszadják meg képviselőiket is, s lássák el megbízó levéllel. (Képviselőik ezuttal fővárosi tanítók nem választhatók.) A vasutvonalakon szent-István napkor 50%-nyi árleengedés mellett utazhatnak Budapestre, hol olesó lakásokról (egy napra 40 kr) a f. tanítók által alakult bizottság (elnöke Wehner Gyula József igazgató, lak. Tabán szarvastéri iskola) gondoskodik, ha a feljönni szándékozók részéről ez iránt aug. 1-ig megkerestetik. Ugyanekkor kell alulírt elnöknél jelentkezni mindazoknak, kik a gyűlésben részt akarnak venni. Somlyai József, a végrehajtó biz. titkára, Lakits Vendel, a bizottság elnöke.

Ujházy Menyhért, Zenta városának egykori főjegyzője f. hó 7-én Zentán elhunyt.

Neuwirth Károly bajai fakereskedő eljegyezte Bielitz Róza kisasszonyt Nagy-Becskerekéről.

Gajári Lajos bajai illetőségű III. éves bölcsészethallgató f. hó 10-én Berlinben harmadik emeleti lakásának ablakából öngyilkossági szándékból a kövezetre vetette magát és szörnyet halt. A tettét kétségkívül örülési rohamban követte el.

Szabadka város tanácsa a múlt héten elhatározta, hogy ezentul a város tulajdonában levő Palics fürdő-belyen nem egy, hanem két beteg magyar író számára ajánltsák fel évenként külön szoba s díjtalan fürdés.

A szabadkai tornaegylet f. évi augusztus hó 2-án fogja megtartani Palicson országos torna és atletikai viadalait.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó. 24-én közgyűlést tart.

Stumpf József helybeli gyeppester-segéd a takarékpénztár épületében hivatalos működése közben e hó 16-17-ike közötti éjjel 3 órakor, midőn társát, ki a pöcegödörbe esvén, kimenteni akarta, utánna esett, s míg társát kimentették, ő ott lelte halálát.

A magyar-horvát-szlavon-országi postamester-k t. hó 17-én tartották 10. évi közgyűlésüket Budapesten Horváth János elnöke alatt.

Három tanári állásra van pályázat hirdetve a közös pénzügyminiszter által Szerajevóba 1500 frt fizetéssel Két állás a klassika filológiára s egy a német nyelvre — melléktárgyul a klass. fil. — vagy a földrajz és történelemre — melléktárgyul a klass. fil. — van rendszeresítve.

A pénzügyminiszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, a nyugalmazott és várakozási illetményekkel bizonyos időre szabadságolt közhadseregbeli és honvédtisztek illetményeinek megkülönböztetése s ebből folyólag az adókötelezettség és adómentesség megállapítása tárgyában. Az egyes adótörvények és szabályok hivatalos összeállítására I. kötet, a keresetadóról szóló rész 5. §-ához tartozó 13. jegyzet második bekezdése, mely szerint nem adómenteseknek jelentenek ki a nyugalmazott közhadseregbeli és honvédtisztek végleges illetményei, várakozási illetményei és személyi pótdíjai, ismételt félrészletekre adván okot, jövőre hasonló félrészletek kikerülése céljából kijelentetik, miszerint az említett jegyzet ezen bekezdése csakis a nyugalmazott tiszteknek felsorolt illetményeire vonatkozik s nem alkalmazható egyszersmind a bizonyos időre csak szabadságolt tisztek illetményeire, melyek — mivel azok élvezői csak szabadságoltak és nem nyugalmazva vannak, az 1875. XXIX. t. c. 5. § IV. b) pontja értelmében adómentesek. Magától értet, hogy ezen adómentesség az illető egyéneknek végleges nyugállományba helyeztetésével azonnal megszűnik. Utasítatnak az összes hatóságok és hivatalok, hogy az említett összeállításnak a használatukban levő példányában — valamint a Pénzügyi Közlöny 1877. évi 2. számában megjelent s 1877. január hó 8-án 180. sz. a. kelt pénzügyminiszeri körrendeletnél, ezen megkülönböztetést ezen körrendeletre való hivatkozással oldalilag azonnal jegyezze be. — Kelt Budapesten, 1885. évi jun. hó 11-én. Gróf Szapáry Gyula s. k.

Újabb menetdíjkezdmények az országos kiállításra. Értesülésünk szerint a m. kir. államvasutak igazgatósága, a kiállítási bizottság és több kereskedelmi kamara megkeresése folytán, a jövő hó elejétől kezdve a következő új menetdíjkezdeményeket fogja az országos kiállítás látogatói részére engedélyezni, még pedig Budapesttől 100 kilométernél közelebb fekvő állomásokról — honnan tehát egy nap alatt könnyen lehet Budapestre berándulni és estére megint hazautazni — azon vonatokról, melyek legkésőbb délelőtt 10 órakor érkeznek Budapestre és onnan legkésőbb 6 órakor indulnak vissza, naponta 50%-al mérsékelt II-od és III-ad oszt. menettéri jegyek fognak kiszolgáltatni, melyek mellett egy 30, illetőleg 50 kros kiállítási belépti jegy lesz váltandó. Budapesttől nagyobb távolságban fekvő állomásokról pedig hetenkint kétszer fognak, a jelenleg meghatározott napokon, az eddig fennálló 33 $\frac{1}{3}$ %-os mérsékelt helyett szintén 50%-al mérsékelt jegyek kiadtni, melyekhez azonban úgy, mint eddig, a kiállítási sorsjegy és a belépti jegyre szóló utalvány lesz váltandó. Végül egy csoportban utazó 100 személy részére bármely napon s hasonló feltétel mellett, ugyancsak 50 százalékos mérsékelt fog engedélyeztetni, 200 személyre csoportosan leendő utazása pedig hasonló kedvezmény mellett, kívánatra külön vonatok is fognak Budapestre indítani. A mint továbbá értesülünk, a magyar vasutak igazgatóinak a magyar királyi államvasutaknál tartott értekezletén több magyar magánvonat is csatlakozott a fent körülírt kedvezményekhez, melyek a kiállítás látogatóit remélhetőleg hathatósan fogják előmozdítani.

Lovag Fehér Ipoly, a szegedi tankerület főigazgatója, városunkba érkezett, hogy az érettségi vizsgálatoknál elnököljön.

Ismételten kénytelenek vagyunk a közegészségügy érdekében szót emelni. Ugyanis a belvárost övező u. n. vízlevezető csatornák oly kellemetlen s kiálhatatlan büzt árasztanak, hogy azt tűrni alig lehet. Ennek okát ugyan első sorban a nagy hőségben keressük, de vannak másrészt azt elősegítő körülmények is, melyekről szólni ugyan nem akarunk, de úgy hisszük megértették azok, kiknek megérténiük kellett. — Tartozunk annak konstataálásával, hogy az előirt desinfiálás mindaddig elmaradt, holott azt pontosan végrehajtani szigorú kötelesség. — Felhívjuk a közegészségügyi hatóságot ennek figyelembe vételére, másrészt pedig azokat, kiket ez a legközvetlenebbül érdekel, hogy az oly állapotokat, melyek a közegészségügyre és így rájuk nézve is veszélyesek, megszüntetni iparkodjanak.

Mint a „P. N.” írja, Nikolics Sándor Versec s Pancsova főispánja fog kinevezetni a szerb kongresszusra biztosul.

Angyelics German szerb patriarcha jelenleg dályai birtokán időz.

Irodalom.

Das Trinkwasser der königl. ung. Freistadt Zombor. Nach den Untersuchungen vom Jahre 1884 bis 1885 von Dr. Jos. Wohlrath k. k. Regimentsarzt. In Commission bei Adolf Schön Buchhändler in Zombor. 8°. 1. 39.

Olvassóink már dr. Pávlovics Simon városi főorvos értesítéseiből, melyek a múlt évben e lapban is megjelentek, tudják, mily kevéssé felel meg Zombor város ivóvíze az egészségi igényeknek. Terjedelmesebben és kimerítőbb módon ki van e tárgy dolgozva, a helybeli cs. és kir. 23. számú gyalogezred ezredorvosa, dr. Wohlrath József művecskéjében s mely, ámbár némétül van írva, a legnagyobb érdeklél bir azokra nézve, kik egészségük fentartásával gondolnak. Dr. Wohlrath József ezredorvos városunk 75 kútjának vizét vegy-

elemzte. E vizsgálatok eredményéből megdöbbenve észleljük hogy Zombornak egy ivóvíze sem nevezhető egészségesnek, legnagyobb részt meg éppen ártalmas az egészségre nézve.

Az ivóvíz kérdése mai nap az egész művelt Európában égető kérdést képez, mely mindnyájunkat érdekel. Minden nyilvános kút vize, hivatalból vegyelemeztesék és csakis a jónak talált viz használatára engedtesék meg. Németországban például sokan fordulnak szakemberekhez, ivóvizük megbírlása végett. Nálunk Magyarországon, Fodornak e téren mozgó kitiűnő munkái dacára — a víz fontossága nincs eléggé elismerve. Minthogy a rossz ivóvíz káros hatásai nem rögtön nyilvánulnak, azt hisszük, hogy az elővigyázat felesleges; pedig emésztő szerveink, észrevétlenül ugyan, de folytonosan gyengülnek és velük egész szervezetünk; ha utóvégre a baj már egész terjedelmében kifejtett igen kevesen gyanítják azt, hogy oka legnagyobb részt csakis a rossz ivóvíz tartós élvezésében keresendő. Legvilágosabban kitűnik ez járványos betegségek alkalmával; a statisztika kimutatja, hogy oly vidéken, hol a víz rossz, ott a lakosság ellentállási ereje a ragályos anyagok ellen gyenge. Nyilvánvaló, hogy a szervezet ellentállási erejének gyengülése rövid idő alatt nem történhetett, hanem csakis megelőző huzamosabb dietetika mulasztások és elhanyagolások következményeinek tekinthető.

Kétségkívül, hogy ezen vélemény rövid idő alatt nálunk is tért fog foglalni, mert meg vagyok győződve, hogy dr. Wohlrath tisztelt kollegái is, az e tárgyban hozzájuk intézett kérdésekre szívesen fognak felvilágosítással szolgálni. Örömdetes módon tapasztalható az ez irányban való haladás azon tervezetekben, melyek az Alföld több városának jobb ivóvízzel való ellátását célozzák. Zombor sem marad e tekintetben hátra, midőn egy artzi kút építését tervezi. Az ivóvíz kérdése iránti érdeklődés tehát itt is fel van vetve és azt tevékeny munkára buzditani éppen dr. Wohlrath József ezredorvos úr művecskéje van hivatalva. Ő ez által minden emberbarát, de különösen városunk lakosai részéről megérdemli a hála adóját. A ki tudja mennyi fáradsággal járnak ily vizsgálatok és mennyi kitarást vesznek igénybe, tisztelettel hajol meg ily óriási munka előtt.

Mi az olvasók figyelmét különösen azon fejezetre kívánók felhívni, mely a víz állapotának változásai-val foglalkozik; az ott kifejtett nézet általánosan el van ismerve és dr. Wohlrath József ezredorvos vegyelemezések alapján kimutatja, hogy Zombor ivóvíze folytonosan rosszabbodik. Ez a minden esztendőben előrehaladó talajbemocsolás következménye. Szerző tehát joggal nagy súlyt fektet a csatornázásra, mely nélkül a víz kérdése egyáltalán nem oldható meg.

Nemcsak Zombor, hanem környékünk lakói is haszonnal olvashatják e munkát; az ivóvízviszonyok egész Alföldünkön egészben véve ugyanazok. Ez iránt dr. Wohlrath József felhoz munkájában néhány elemzést melyek teljesen összhangban állanak azon vizsgálatok eredményeivel, melyeket alulírt már hosszabb idő óta Bácska kútjaival eszközölt. Dr. Wohlrath József ezredorvos úr munkája megérdemli tehát, hogy megvénkben is olvassák és annak útmutatásait fogadtassák. Kétségkívül mindenhol elismeréssel fog találni; s mi ezen pár szóval csak nyilvános elismerést akartunk szavazni, a szakavatott írónak.

A műhöz, tájékozás végett, Zombor városának vázlatos térképe van csatolva. A mű Bittermann Nándor könyv- és könyomdájában nyomtatott. **B. D.**

A magyar nyelv kötelező tanítása.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter rendeletet intézett valamennyi egyházi főhatósághoz, valamennyi tanfelügyelőhöz, és valamennyi megye és város közigazgatási bizottsághoz, a magyar nyelv kötelező tanítását elrendelő 1879. évi XVIII. törvény-cikk tárgyában. A rendelet, főbb vonásaiban így hangzik:

1. Letelvéen az 1879. évi XVIII. t. c. 2. és 3. §§ aiban megállapított határidők, ezennel érvénytelenek és semmisnek nyilvánított, mint a törvény 2. §-ával ellenkező intézkedést, mindazon egyének rendes, segéd- vagy ideiglenes tanítóul történt megválasztását, ki 1882. évi június hó 30-tól kezdve tanítói oklevelet nyert, dacára, hogy a magyar nyelvet beszédben és írásban annyira el nem sajátította, hogy azt népiszkolákban taníthassa, vagy a ki a képezési tantolyamot akár magánuton, akár tanítványban 1882. évre vagy azután végezte és a magyar nyelvet tanítani szintén nem képes.

2. Hasonlóképpen érvénytelen az 1879. évi XVIII. t. c. 3. §-a értelmében azon egyéneknek 1883. évtől fogva népiszkolai rendes, segéd- vagyis ideiglenes tanítóul történt alkalmazása, kik magyarul tanítani nem képesek és oly községekben nyertek állomást, hol magyar és nem magyar ajkúak vegyesen laknak, vagy ha ily községekben 1879. évtől 1883. évig a tanítói állomások betöltésénél a magyar nyelvet tudók mellőzésével a magyar nyelvet tanítani nem képes egyének alkalmaztattak.

3. Továbbá érvénytelen és semmis azon egyéneknek tanítói hivatalra alkalmazása, kik a képezési tantolyamot az 1872. évtől 1881. év végéig terjedő időközben végezték el és a magyar nyelvet népiszkolában tanítani képesek nem lévén, a törvény 3. §-a dacára azt mindaddig elsajátítani nem igyekeztek és a magyar nyelvi képesítő vizsgát le nem tették.

Ha az illető tanító képességgel bírva ezen vizsga letételére és erre magát kötelezi, úgy megengedem, hogy e célból egy évi határidő adassék neki; ellenkezőleg csak azon kivételes esetben maradhat állomásán, ha helyettesítésére kellően képesített tanító alkalmaztatik.

Azon tanítók mellé, kik az 1872. év előtt végezték a képezési tantolyamot és nyertek tanítói oklevelet, de a magyar nyelvnek népiszkolában tanítására nem képesek, a magyar nyelvből is képesített segédtanító alkalmaztassék.

4. Az 1879. évi XVIII. t. c. határozatainak minél pontosabb végrehajtása céljából a kir. tanfelügyelő a szükséges okmányokat, esetleg ezek hiteles másolatait az iskolaszék útján az érdeklét tanítóul bekövetelheti.

Annival inkább jogosítva van erre, mert az 1875. évi XXXIII. t. c. értelmében a tanítók az országos tanítói nyugdíjintézetbe belépésre kötelezve lévén, szükséges a tanítók okmányait a felvételre való jogosultság megállapítása céljából is megvizsgálni és meggyőződést kell szerezni arról, hogy bír-e a tanító a nyugdíjintézetbe felvételhez megkívántató kellekekkel, melyekhez az 1879. évi XVIII. t. c. által követelt képesítés is tartozik.

Miként pedig a kir. tanfelügyelő az 1875. évi jun. hó 4-én 13.036. sz. a. kelt rendelet szerint közvetlenül szerzi be az országos tanítói nyugdíjintézetbe a felvételhez szükséges adatokat, úgy ezen okmányokat is köteles beküldeni.

5. A nem magyar tannyelvű vagy vegyesen magyar és nem magyar tannyelvű iskolák tanítóinak képesítéséről ezek alapján tudomást szerezvén, a mennyiben az 1., 2. és 3. pontokban említett esetek egyike felforgat, a kir. tanfelügyelő az illető egyházi főhatóságot erről azonnal értesíti, a tanítói állomás sűrűs betöltésére ismételt felhívja és erről is jelentést tesz.

A tanítók magyar nyelvi képesítését illetőleg megjegyzem, hogy az csak pótlásul szolgál az 1868. évi XXXVIII. t. c. 133. §-ában megállapított képesítésnek.

6. A mely magániskolák az 1879. évi XVIII. t. c. 5. §-ának meg nem felelnek, azokkal szemben a törvény 6. §-ának 4-ik pontja értelmében szigorúan kell eljárni.

7. Az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 2. pontjában foglaltak értelmében a kir. tanfelügyelő a népoktatási tanintézetek tanterveit beküldvén, vizsgálja meg, hogy a magyar nyelv azokban a törvénynek megfelelően kellő kiterjedésben vétetett-e fel s legyen gondja arra, hogy a magyar nyelv az iskolákban miként tanítatik. Mivel pedig a nem-magyar tannyelvű népoktatási tantervet megállapítottam és az illetékes hatóságoknak annak idején megküldtem, a kir. tanfelügyelő különösen figyelmet fordítani tartozik azon körülményre, vajjon a népoktatási tantervei az 1879. évi XVIII. t. c. 4. §-ának utolsó pontja szerint az általam kiadott tantervhez alkalmaztattak-e.

8. Az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 1. pontja értelmében érvénytelen és semmis mindazon tanítói képesítő oklevél, mely nem magyar tannyelvű tanítóképző intézeteknél 1882. évi június hó 30. től fogva a kir. tanfelügyelő vagy általam kinevezett helyettesének aláírása nélkül adatott ki, és egyáltalán érvénytelen a törvény 2. §-a értelmében mindazon tanítói oklevél, mely az említett határnapot fogva oly egyénnek adatott ki, a ki a magyar nyelvet beszédben és írásban annyira el nem sajátította, hogy azt a népoktatási tantervben taníthassa.

9. A mely népoktatási tanintézetben a tanterv megállapítása, a tanító képesítése vagy a magyar nyelv tanításának eredménye az 1879. évi XVIII. t. c. követelményeinek meg nem felel, azon tanintézet törvényszerű rendeltetésének eleget nem tehet s ott a hiányok haladéktalan pótlására van szükség.

Miért is az előzőekben foglaltak szerint azonnal tegyék meg a kellő intézkedéseket, hogy a tanintézetek az 1885/6. tanévre a netalán tapasztalható bajok orvoslása után kezdhesék meg működésüket.

Ha azonban a hiányok pótlására mindaddig mi sem történnék, úgy az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 3. pontjában foglalt határozott rendelkezés szerint az 5% os iskolai adó kivételese fog elrendelteni.

Azon tanítók, kik nem magyar állampolgárok, magukat honosítottatni tartoznak, a kötelesek azok, kik külföldön nyert képesítési oklevéllel bírnak, a megszabott pótvizsgák letétele után oklevelüket nostrificáltatni. Ezekre nézve 1881. évi 4832. számú, valamint 1882. évi 15.863. és 18.258. számú körrendeleteimben részletesen intézkedtem.

10. A kir. tanfelügyelőt ezen rendeletem gyors és pontos végrehajtására utasítván felhívom, hogy intézkedésének eredményéről jelentését a közigazgatási bizottsághoz is mutassa be.

Az ideiglenes iskolalátogatók, a járási szolgabírók és a rendezett tanácsú városok polgármesterei részére ezen rendelet példányai miheztartás, esetleg a szükséges intézkedés megtétele végett megküldtettem.

A vidéki magyar lapszerkesztők országos congressusa Budapesten

Az ország vidéki magyar lapszerkesztőinek még nem volt alkalmuk, hogy találkozzva, egymással kezét szorítva megbeszélhették volna fontos okokat, melyek békítőlag, sőt anyagi tekintetben nyomasztólag hatnak a vidéki lapirodalom vezetőire.

Az országnak számos testülete, egylete, intézete talál alkalmat, hogy megbeszélje mindazon tényezőket, orvosolja azon bajokat, melyek erkölcsi s anyagi fejlődése, haladására irányadók; csak a vidéki journalistika élén állóknak nem jutott még eszükbe: hogy sebjeiket gyógyítsák, nyüegeiktől szabaduljanak s lerázzák magokról azon kényszer helyzetet, mellyel nyereszkeskedő vállalkozók hátráltatják anyagi erősülésük s hatalmi állásuk megizmosodását.

Ha többet nem említenék, maga elég volna azon elszomorító tény: hogy a hirdetői irodák a hirdető házak és a magánosoktól összehalászásk, kunyorálják jó árért a hirdetéseket s odadobják — mint kegyelem kenyeret — a szerkesztői irodákba, melyek csak lehulló morzsák a gazdagon terített, halmozott asztalokról. Pedig ha egy lap magából hirdetéseiből nem fedezi legalább is nyomdai, papír, bélyeg kiadásait, — ez már intőjel annak anyagi hanyatlása s rövid életére!!

Ezért bukna halomra a vidéki lapok, melyekben — ha jól vannak vezetve — a közmívelődésnek egy-egy oszlopa dől romba; mindig a haza kárára.

Sem tehetség, sem irodalmi készséggel nem bírók tanyát ütnek a parnassuson, felcsapnak szerkesztőknek és sárral dobálják az ünnepeket; cégért tűznek ember szállásból; a közügyeket deresre fektetik, s ilyenekre — fájdalom mindig akad olvasó, aztán rövid idő alatt irodalmi csődöt mondanak a többi lapok tekintélyének rovására!

Több lap pedig magas politikát üz, s elhanyagolja miatta a társadalom, közigazdaság és művelődés

terén szükséges teendőket. Magas politikát üz biztosíték nélkül, mint nem politikai lap.

Ime a vérző sebek, a sok közül csak néhány, melyeket leginkább az össze nem tartás, az egymást meg nem értés ütnek rajtuk!

A vidéki lapirodalomnak majd minden hóban van halotja; a temetés folyvást tart, s nincs rájuk feltámadás! Ma már a vidéki lapirodalom fontos tényező a nemzet életében.

Mi fogjuk fel — különösen a határszéli pontokon — a nemzetiségek első támadásait. Mi vagyunk az ör szemek, kik jelt adunk a központra, hogy az ellenfél szellemi fegyverekkel támadóban? Hogy hol van a bajok forrása? hol az öröm és meglepődés tanyája? Hogy állnak a cultura, a mezőgazdaság és az intézetek, az iskolák? Mint a vihar és jó időre egyformán kitett hőmérő, jelezzük a hideg közönyt, a lelkesedést és tettek hőfokát, a vihar és szélesendét: folytonos izgalomban, mozgásban és harcokban ott állunk az események közt, hogy igaz és szorgalmas munkásokat lásson bennünk a központi sajtó s meghuzza a nagy harangot, ha baj van figyelmeztetni, tanácsolni, orvosolni fel és lefelé.

Lapjaink kis folyók bár a vidéken, de híreik, eseményeik forrásával mind beömlenek a nagy tengerbe, a központi sajtóba, hogy az erős, hatalmas legyen s elbírja a nemzet nagy gályáit: a közvélemény és itéletét.

A vidéki sajtó utat egyenget; élesíti a lelkesedést; apostola a könyvek, lapok, folyóiratoknak, hogy a nap után a legnagyobb fény, a betűk világossága behasson még a szegény viskók küszöbén is. Előfizetőket gyűjt a becses irodalmi termékek; jótékony célok oltárán meggyújtja az áldozatok dús tömjénjét; a művészet előharcosa, az intézetek támogatója, a nagy eszméknek talajt készít, hogy magjai dús kalászokat hajtsanak; hű tükör, melyben a fővárosi sajtó az ország képét nézi.

Szóval: hivatásunk nagy, ha be akarjuk tölteni. Epen ezért gyengék nem lehetünk s csak az egyesülésben van erőnk.

Fontosnak találom tehát a vidéki magyar lap szerkesztők kongresszusát: megbeszélni bajainkat, sérelmeinket. Megmutatni a sokféle országos tanácskozás közt, hogy mi is élünk.

Habár a kongresszus összehívására felkértek is mégis sokáig gondolkodtam, megtegyem-e? Hiszen vannak sokkal illetékesebbek, mint én; s csak egyben találtam tisztelt kedves Kollegáim elnözésére biztatást: hogy 21 év óta szerkesztem a „Somogy” politikai lapot, tehát az egy lap melletti tolytonosságot s időt tekintve — tudomra — a magyar lapirodalomnak legrégebb szerkesztője vagyok az országban.

Ez ad némi megnyugvást, hogy érdemes társaim nem veszik szerénytelenségnek, ha bajaink orvoslására én adom meg — szíves támogatásukkal — az első alkalmat.

Tiszteletteljesen kérem tehát érdemes Kollegáimat, hogy a kiállítás időszaka alatt Budapesten tartandó vidéki lapszerkesztők országos kongresszusát elvben elfogadják, annak keresztültvitelét és sikerét ismerő befolyásával támogatni; ezen felhívásomat pedig becses lapjában közzétenni szíves legyen.

Kérem továbbá, hogy elhatározásáról engemet mielőbb tudósítani ne legyen terhére, hogy a kellő részvételt látva — a határidőt is megszabhaszunk.

Maradván kollegiális tisztelet és nagyrabecsülés mellett, tisztelt hazámfiának Kaposvárott, 1885. évi június hó 12. én.

Szerkesztőtársa:

Hoboz István,

a „Somogy” politikai lap szerkesztője és tulajdonosa.

Két leánynak.

Mért is hívtok körötökbe?
Nincsen nékem ott helyem;
Hagyjatok magamra inkább,
Igy elvagyok csendesen.
Mért legyen kint tanúja
Üdvötöknek, mely tanyátok,
Mikor ép az üz el innen:
Édes-édes boldogságtok!

Mikor úgy fáj a mosolygás,
Mely átfutja arcotok,
Mikor úgy fáj önfelédve
Adott és vett csókotok,
Mikor oly kint réjt magába
Dédelgető bohóságtok:
Hogy megvérző ostrom lett
Édes-édes boldogságtok.

Nektek éden — bár ne muljék! —
De nekem az kárhozat,
Ujra-ujra felidézve
Eltemetett multamat.
Mikor nékem is lehetne,
Ami néktek kis tanyátok,
Édes üdvem, mint — mely üz-hajt —
Megírígyelt boldogságtok!...

Phaeton.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR.*)

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

I. Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyílásban, olykor derékfájásban is szenvednek; bágyadság és álomság által lepetnek meg, szájuk ize rossz, különösen reggelenként; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyuk rossz, gyomrukak mint egy kő úgy nyomja valami, s olykor gyomrukban bizonyos zsibbadtságot éreznek, mely étkezés által el nem osztható. — Szemei bees-

*) Az e rovásban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

nek, kezei s lábai hidegek s tapadósak; kis időre rá köhögés áll be, eleinte csak száraz, néhány hónap multával azonban bizonyos zöldes színű kiköpéssel párosulva; az illető folytonos bágyadságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegesség, ingerültté s rosszkedvűvé válik, bal sejtelmek gyöttrik; ha hirtelen felkel, szédülést érez, s az egész világ keringeni látszik véle; belei eldugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s megáll, szem fehére megsárgul; vizelete csekély s setétszínű, s hosszabb ideig való állás mellett üledék válik ki belőle; továbbá az étel gyakran felbőfög, mi közben néha édeses, néha savanyus ízt érez, mit gyakorta szivdobogás követ; látása elvész, szemei előtt setét foltokat lát, s a legnagyobb fokú kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. — Mind ezen kortünetek felváltva lépnek fel, s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik nemében szenved. — Tapasztaltatott, hogy ezen betegségnek lényege az orvosok által gyakran félreismertett; némelyek által májbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna, míg ellenben a „Shaker-kivonat” ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elhárította. Ezen kitűnő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszer társában megkapható.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacsoakra is van szükségük, a „Shaker kivonattal” kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacsokek meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítják a főfájástól s elfojtják az epekiómlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszerűbb a legközelebbi labdacsokek minden eddig készítettettek között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Eynhódeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ara egy palack „Shaker-féle kivonatk” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacsokek” 50 kr.

Magyarországi foraktár:
Budapest, Török József gyógyszerész királyi utca 12.
Zomborban, Gallé Emil gyógyszerész.

HIRDETÉSEK.

Haszonbéri hirdetmény.

Torontálmegyében, 15 percnnyire Adától és annak rakodóhelyétől, majd közvetlen a Tisza mellett fekvő, de azért tökéletesen vízmentes, 400 holdas kitűnő minőségű szántófölddel és szükséges lak- és gazdasági épületekkel, nemkülönbön nagy magtárral és kukoricagórékkal ellátott

Padei birtokomat

több évre haszonbérbe adom. Ezen birtokkal minden gazdasági kényelem egybe van köve s megtekintésre méltó. — Szintén e birtokon kapható 30 öl tavali és 300 kocszi idei első minőségű széna. Kivánatra átadatik még 200 holdból álló kaszáló és 200 holdas legelő.

Bérelni szándékozók forduljanak

Theodorovits Sándor

urhoz Adán.

Könyvelő kerestetik.

Jakobcsits Mihály irodájában Zomborban a könyvelői állás üresedésbe jövén, arra pályázat nyitattik.

Pályázhatnak mindazok, a kik írásbelileg benyújtott ajánlataikhoz bizonyítványaikat, esetleg gyakorlati képesítésüket mellékelik.

Bővebb felvilágosítással a fenti szolgá. — Előnyben részesül, ki a magyar, szerb és német nyelvet bírja.

Évi fizetés 800 frt.

Felhivatnak mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajtják, ajánlataikat f. évi július hó 1-ig benyújtani.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a palánkai kir. járásbíró-ságnak 1885. évi 1369/1885. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbíró-ságnak 1725/polg. 1885. számú kiküldő végzésével Spitzer és Kohn cég palánkai lakos felperes javára Basits Gyóka tovarisovai lakos felperes ellen 124 frt tőke és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 480 frtra becsült ingóságok alperes lakásán 1885. évi június hó 16-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatul fognak.

Palánkán, 1885. évi június hó 10. én.

Haba István,

kir. bír. v. hajtó.

Hirdetmény.

A zombori 1678. sz. tjkben foglalt és az Apolló-utcában levő 77. sz. ház, 308 □ ölü beltelekkel szabadkézből eladó.

Ugy a zombori 5563. sz. tjkben foglalt 5 hold 226²/₁₂ □ öl szántó, szőlő és nádas, a rajta levő 15. sz. házzal és melléképülettel együtt szabadkézből eladó vagy bérbe is kiadó. Bővebben értekezhetni a tulajdonossal

Balázs József,

zombori lakossal.

Harkányi gyógyfürdő.

Harkányi gyógyfürdő

Magyarország, Baranyavármegyében,
fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Habár ezen fürdő hírneve oly hosszú évek lefolyása óta számtalan kiváló gyógyeredményei által meg is lett alapítva, mégis a fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen esodaszerű gyógyfürdőnek ezrek és ezrek a legnagyobb és legnehezebb betegségekben is egészségüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerést érdemli.

E fürdő a maga nemében egyedüli; minden más akár belföldi, akár külföldi hason gyógyfürdőnél gyógyhatás tekintetében felülmúl; a mit különben az évről ére szaporodó vendégek száma is bizonyít.

Ezen 500 R. természetes meleg ártézi kéneforrás kitűnő gyógyítási hatással bír **csúszos, köszvény, görvél, idült bőrkütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, sebzekek, daganatok** és higanvos gyögyzerek által okozott **mérgezésekre**, továbbá máj-, lép-, általán **mirigy-dagantokra, nehéz hallás, idült szembajok** és **Ivarszervi bántalmak ellen**.

Az utazásra ajánlható Budapest-pécsi vasut, vagy a déli vasut budapest-kanizsa-bácsi vonala, állomás: **Pécs**, alföldi vasut Eszéken át Villányig, Mohács pécsi vasut, állomás: **Villány**.

Posta- és távírdó állomás.

Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **Dr. HELLER JÓZSEF** rendes fürdőorvos nyújt.

Harkány, 1885.

Harkányi gyógyfürdő.

12-4

A fürdő-igazgatóság.

Harkányi gyógyfürdő.

2145. sz.
kig. 1885.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zsabylai járáshoz tartozó Zsabya nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 400 frt fizetés és a községi jegyző részéről mellékjövedelem címén 200 frtnyi járandósággal egybekötött községi aljegyzői állomásra ezennel pályázat hirdették.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és 75. és az 1881. évi I. t. c. 6. §-ai értelmében, ugy a magyar, német és szerb nyelvek bírását is tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 4-ig alólított előjáróságnál annál is inkább nyujtsák be, mert később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A választás **folyó évi július hó 9-én** a városháza nagytermében reggeli 9 órakor fog megtartatni.

A megválasztott, állását f. évi július hó 10-én tartozik elfoglalni.

Zsabyán, 1885. évi július hó 9-én.

Aranitzky Athanász,
jegyző.

Radovánovits Milos,
bíró.

364 szám.
tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírószág 1222./1885. számú végzése által Boskovszki Ottó, drezdai lakos javára Török Károly zombori lakos ellen 275 frt 50 kr tőke, és eddig összesen 10 frt 78 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 409 frt 90 kr-ra becsült bútorneműk, tajtpipák, és szobafestéshez minták (Patronból) álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1769/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínén, vagyis Zomborban a városháza udvarán leendő eszközzésére 1885. évi június hó 26-ik napjának délelőtti 9 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 103. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi június hó 12-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

32. sz.
bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a budapesti ker. váltó kir. törvényszéknek 1885. évi 3683/1885. számú elrendelő és a palánkai kir. bíróságnak 323/polg. 1885. számú kiküldő végzésével Kálmái és Mayer cég budapesti lakos felperes javára Hohenberger Antal és neje Johanna, kalapos, német-palánkai lakos alperes ellen 60 frt 87 kr. tőke és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 314 ftra becsült kalapok, varrógép, állvány, kirakat, szobabútorból álló ingóságok Német-Palánkán alperes lakásán 1885. évi június hó 21-én délelőtti 9 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi június hó 3-án.

Haba István,
kir. bir. vjhajtó.

1059. sz.
tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kinstár kis-sztapári uradalom végrehajtónak Hippich Jakab és társai végrehajtást szenvedő elleni 90 frt 82 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében néhai Theodorovits szül. Kamizsits Mária késedelmes árverési verő ellen, annak veszélyére és kárára, bánatpénzének elvesztése mellett a zombori királyi törvényszék, a zombori kir. járásbírószág területén levő, Csonoplyán fekvő, a csonoplyai 372. sz. tjkvben A II. 1-8 sorsz. alatti 1/4 telek-földre a viszárvést az alap árverésen elért 2000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi július hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Csonoplya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10% át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1885. évi május hó 7. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak magas rendelete folytán az 1884. évben eszközölt felszólamlásoknak műszaki keresztül vezetése elrendeltetett.

Ezen munkálatok keresztül vezetése végett Zombor szab. kir. városba kirendelt műszaki közegek **f. évi június hó 10-én** kezdik a helyszínén működésüket; ennél fogva felszólíttatnak mindazok, kik a mult évben felszólamlással éltek, — miszerint városrészek- és dűlőkre nézve előzetesen közhírré tett helyszíni vizsgálatnál, melynek célja a mult évben felvett felszólamlási jegyzék szerint a területeket kataszteri térképeken és telekkönyvben a tényleges állapotnak megfelelőleg kitüntetni, érdekeiket megóvándó megjelenni, **ugy a kik eddig felszólamlást nem adtak be**, de olyannak szükségét látják, valamint az eddig történt bármintemű birtokváltásokat bejelenteni el ne mulasszák.

Zomborban, 1885. június hó 8-án.

3-3

A városi tanács.

820. szám.
ex 1885.

Szántova községtől.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előjáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Szántova község képviselő testülete által 39/ex 1885. szám alatt hozott, — Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága által 440 közgy. 1885. szám alatt jóváhagyott határozat folytán a számtovai 1. számú tjkvben felvett A. I. 1. hrji számú volt község-ház, — valamint a számtovai 34. számú tjkvben A. I. alatt felvett 269/a, 269/b és 269/c hrji számokkal jelelt három üres házhely Szántova község-házánál **folyó évi június hó 21-én délután 3 órakor** megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek örök áron el fog adatni.

Árverezők kötelesek a becsárnak megfelelő 10%-os bánatpénzt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban az árverés megkezdése előtt az árverező község előjáróságának lefizetni.

A fizetési határidők és a többi árverési feltételek az árverés napjáig Szántova községjegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szántován, 1885. június 8-án.

P a u l,
jegyző.

Jozits Gyuka,
bíró.

3-3

1885

KIÁLLÍTÁS

MEGHÍVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

V. VÁCZI KÖRÜT NO. BUDAPESTEN és VÁCZI KÖRÜT 63.

SAJÁT, KÜLÖN É CÉLRE ÉPÍTETT HELYSÉGEIKBEN, EGY RENDELIVÜL DUBAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLÍTÁST

RENDELTEZT BE.

melynek számos megtekintésre az érdeklődők listáztatással meg-hivatnak.

1885

KIÁLLÍTÁS

KATONAI TANFOLYAM.

Egyéves önkéntesi tanfolyam nyílik meg Szegeden oly ifjak részére, kik katonai kötelezettségüknek mint egyéves önkéntesek óhajtanak eleget tenni, de érettségi vizsga hiányában az egyévi önkéntességre képesítő fölvéti vizsgát kötelesek tenni Ezen tanfolyam **1885. június 25-én veszikezdetét és tart folyó évi december 25-ig** esti előadási órákban. — A vizsga magyar, német és horvát nyelven tehető le. Vidéki növendékek teljes ellátásban is részesülhetnek lehető mérsékelt díjfizetés mellett.

Beiratások és felvételek naponta eszközölhetők az igazgatósági irodában Szegeden, budapesti körút, Jerney-féle ház.

4-2

Hirdetmény.

Bajmok községében egy községi irnoki átlomás rögtön avagy f. évi július hó 1-én betöltendő. Felhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, miszerint jegyzői oklevelüket és a dalmát nyelv bírását előtűntető bizonylatokat egyszerűen folyamodvány nélkül alólírothoz küldjék be

Ezen állással egybekötött javadalmazás:

1. a községi pénztárból 300 frt évi fizetés;
2. a kisebb munkák utáni jövedelem;
3. használhatóságához képest remuneráció.

Bajmokon, 1885. június 8-án.

Rédei Lajos

jegyző.

3-2

135. szám.
bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a palánkai kir. bíróságnak 1885. évi 1/kp. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbírószágnak 1/k. polg. 1885. sz. kiküldő végzésével a palánkai járási takarékpénztár felperes javára, Miskov Vász, Bicsanzki Gyura és Nesits Száva ó palánkai lakosok alperesek ellen 50 frt tőke és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 335 frtra becsült lovak és kocsikból álló ingóságok Ó Palánkán alperesek lakásán 1885. évi június hó 20-án délután 2 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi június hó 2-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

984. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Hódságh község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó italmérisi jog **folyó hó 28-án délután 4 órakor** az itthelyi község-házában nyilvános árverésen három, vagyis 1886., 1887. és 1888. évekre haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételek az előjáróságnál megtekintethetők.

Kikiáltási ár 4810 frt o. é.

Kelt Hódsághon, 1885. évi június hó 14-én.

Dux Károly,
jegyző.

Mink Lőrinc,
bíró.

Zombor. 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.